

RECONSTRUCTIE VAN HET DIEDENWEG TRACÉ EN DE OMVORMING TOT TOERISTISCHE FIETSRROUTE: EEN SAMENWERKING TUSSEN EMMA STEENBERGEN EN HET GENOOTSCHAP VELOCIPEDAL ANTIQUARIANS

door **Emma Steenbergen**, in samenwerking met het **Genootschap Velocipedal Antiquarians**

INLEIDING

De Diedenweg is een van de oudste bekende langeafstandsroutes op de Veluwe, vermoedelijk met wortels in de prehistorie en mogelijk zelfs gebruikt door Romeinen. Het tracé van deze route is in de loop der eeuwen grotendeels verdwenen, waardoor het een uitdaging vormt voor archeologen, historici en recreanten om het exacte verloop te achterhalen. De reconstructie van deze route en de transformatie ervan tot een toeristische fietsroute is het resultaat van een unieke samenwerking tussen archeoloog **en fietsfan Emma Steenbergen en het Genootschap Velocipedal Antiquarians**, een groep fietsers met een voorliefde voor historische routes. Dit artikel beschrijft de methodologie, historische context en de uitdagingen bij de reconstructie van het Diedenweg-tracé en de ontwikkeling van de fietsroute.

1. HISTORISCHE ACHTERGROND VAN DE DIEDENWEG

De Diedenweg, of Dietweg, dankt zijn naam aan het Germaanse woord “diet,” wat “volk” betekent. Dietwegen waren volkswegen, paden die waarschijnlijk al sinds de prehistorie in gebruik waren voor handel en communicatie. In tegenstelling tot koningswegen, die door vorsten werden gebruikt, waren de Dietwegen voor iedereen toegankelijk. De route van de Diedenweg strekte zich vermoedelijk uit van de Rijn bij Wageningen tot aan de Veluwse heuvels en mogelijk verder richting het Flevomeer.

Vondsten langs de route, waaronder Romeinse aardewerkfragmenten en neolithische grafheuvels, wijzen op een lange geschiedenis van bewoning en gebruik van deze weg (Janssen, 2008; Verhoeven, 2015). Het exacte verloop van de weg is echter nooit volledig gereconstrueerd, waardoor speculatie en onzekerheid de historische reconstructie hebben bemoeilijkt.

2. METHODOLOGIE VAN DE RECONSTRUCTIE

De reconstructie van het Diedenweg-tracé door Emma Steenbergen en het Genootschap Velocipedal Antiquarians was een multidisciplinair project dat gebruikmaakte van historische kaarten, LiDAR-gegevens, veldonderzoek en lokale overleveringen.

2.1. HISTORISCHE KAARTEN EN LITERATUURSTUDIE

Steenbergen begon de reconstructie door historische kaarten te vergelijken, waaronder de 16e-eeuwse kaarten van Jacob van Deventer en 18e-eeuwse topografische kaarten. Deze kaarten tonen oude routes, waaronder delen van de Diedenweg, die op sommige plekken als Dietweg of Dydenweg is aangeduid. De kaarten werden vergeleken met archeologische gegevens om het historische landschap te reconstrueren (Van Deventer, 1545; Blaeu, 1645).

2.2. LIDAR-ONDERZOEK

Een belangrijk hulpmiddel in de reconstructie was het gebruik van LiDAR-gegevens. Door middel van lichtdetectie en afstandsmeting kon het team subtiele hoogteverschillen in het landschap in kaart brengen die wijzen op oude wegen en sporen. Deze data werden gecombineerd met veldonderzoek om gedeeltes van de weg te lokaliseren die door modern landgebruik onzichtbaar waren geworden (De Boer et al., 2020).

2.3. VELDONDERZOEK EN INTERVIEWS

In samenwerking met lokale historici en bewoners heeft Steenberg veldonderzoek uitgevoerd langs het veronderstelde tracé van de Diedenweg. Door interviews met oudere bewoners en historici werden anekdotische bewijzen verzameld over het mogelijke gebruik en het verloop van de weg. Een aantal vondsten, zoals eeuwenoude karrensporen en grafheuvels, bevestigde het bestaan van de route langs delen van de Veluwe.

3. DE OMVORMING TOT FIETSROUTE

De transformatie van de Diedenweg tot een toeristische fietsroute had als doel de historische weg weer tot leven te wekken voor een breed publiek. Hierbij stonden behoud van het historische karakter van de route en het bieden van een uitdagende, maar toegankelijke fietservaring centraal.

3.1. TOERISTISCHE EN EDUCATIEVE WAARDE

De nieuwe fietsroute, die het oorspronkelijke tracé van de Diedenweg volgt waar mogelijk, verbindt verschillende historische locaties, waaronder grafheuvels, oude boerderijen en archeologische vindplaatsen zoals het Romeinse Marskamp bij Ermelo. Informatieborden langs de route bieden fietsers een historische context en vertellen het verhaal van de Diedenweg door de eeuwen heen.

3.2. FYSIEKE KENMERKEN VAN DE ROUTE

De fietsroute loopt van Wageningen tot Hierden en volgt zoveel mogelijk de oude hoogteverschillen van de Veluwe. De route voert over een mix van onverharde paden, boswegen en rustige plattelandswegen, met voldoende variatie in landschap om zowel de recreatieve fietser als de geschiedenisliever te plezieren. Met behulp van subsidies van lokale overheden en erfgoedorganisaties werd de infrastructuur verbeterd, zodat de route veilig en toegankelijk is (Stichting Veluws Erfgoed, 2021).

3.3. INTEGRATIE MET BESTAANDE ROUTES

Een belangrijk kenmerk van de Diedenweg-fietsroute is de integratie met andere historische fietsroutes, zoals de Hessenwegen en de Koningswegen. Dit biedt fietsers de mogelijkheid om langere tochten te maken en verschillende tijdspannen in het landschap te ervaren. De Diedenweg fungeert hierbij als een verbindingsroute die de Veluwe in al haar historische lagen ontsluit.

4. UITDAGINGEN EN OVERWEGINGEN BIJ DE RECONSTRUCTIE

4.1. ONZEKERHEDEN IN HET TRACÉ

Hoewel de reconstructie zorgvuldig is uitgevoerd, blijven er onzekerheden over het exacte verloop van de Diedenweg. Veel van de oorspronkelijke route is verdwenen door landbouw en verstedelijking, en er zijn maar weinig tastbare overblijfselen van de weg gevonden. Het team

besloot deze onzekerheden te omarmen door alternatieve routes aan te bieden op plekken waar de originele weg niet kon worden gereconstrueerd. Zo kunnen fietsers zelf kiezen welke route ze willen volgen, afhankelijk van hun interesse in landschap of geschiedenis.

4.2. BEHOUD VAN HET CULTURELE LANDSCHAP

Een belangrijke uitdaging was het behoud van het culturele landschap langs de Diedenweg. Om dit te bereiken, werd nauw samengewerkt met lokale boeren en landeigenaren om ervoor te zorgen dat de fietsroute geen negatieve impact had op de landbouwactiviteiten of natuurgebieden. Dit zorgde ervoor dat de route duurzaam en in harmonie met de omgeving werd aangelegd.

CONCLUSIE

De reconstructie van de Diedenweg en de omvorming tot een toeristische fietsroute door **Emma Steenberg en het Genootschap Velocipedal Antiquarians** toont aan hoe moderne technologie, historisch onderzoek en lokale betrokkenheid samen kunnen komen om oude routes nieuw leven in te blazen. Hoewel er nog veel vragen blijven over het exacte verloop van de Diedenweg, biedt de nieuwe fietsroute een unieke kans om het historische landschap van de Veluwe op een nieuwe manier te ervaren. Door de integratie van educatieve elementen en de verbinding met andere historische fietsroutes, is de Diedenweg niet alleen een sportieve uitdaging, maar ook een culturele ontdekkingstocht.

REFERENTIES

Blaeu, W. (1645). Toonneel der Steden van de Vereenighde Nederlanden.

De Boer, A., Van Tilburg, M., & Smit, T. (2020). Landschapsarcheologie en het gebruik van LiDAR in Nederland. Tijdschrift voor Nederlandse Archeologie, 18(2), 34-45.

Janssen, F. (2008). Romeinse en prehistorische wegen in Nederland: Een overzicht van het archeologisch onderzoek. Nijmegen University Press.

Stichting Veluws Erfgoed. (2021). Behouden en beleefbaar maken van historisch landschap op de Veluwe. Veluws Erfgoed Rapport.

Van Deventer, J. (1545). Kaarten van de Nederlanden.

Verhoeven, L. (2015). De betekenis van Romeinse wegen op de Veluwe. Radboud University Press.